

87
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΛΕΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Πρωτ. III, 87/1970

41
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

19 Ιανουαρίου / 22 Μαρτίου 1970

Τρός

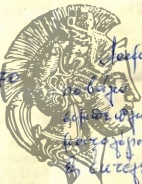
Τόν κ. Γεωργίου τής Διεύθυνσης
Παιδαγωγική Γ' Περιφέρειας
Λαρίσης

Λαρίσαν

Υποβλή

Εν Πόλει τής Μορτσέσσου
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

1970

Αξιωματικόν τόν κ. Γεωργίου τής
Διεύθυνσης Παιδαγωγική Γ' Περιφέρειας
Λαρίσης
19-1-1970 Υπεύθυνος Δ/σης τής
Παιδαγωγική Γ' Περιφέρειας
Λαρίσης

Ο Διευθυντής

Γεώργιος Αναγνωστόπουλος

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Γ.δ.ν.κ.α.ι...
(παλαιότερον ὄνομα: Δερεξί...), Ἐπαρχίας... Τερπιάδων
Νομοῦ... Ναυπλίου...
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος? Μάρκου Εὐαγγ.
Καραναστάσιου... ἐπάγγελμα... Διδάσκαλος...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... Γ.δ.ν.κ.α.ι... Ναυπλίου.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... ἑξήκοντα
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον... Εὐαγγέλιος Καραναστάσιου

ἡλικία... 62... γραμματικαὶ γνώσεις... Ε! Δημοτικαὶ
τόπος καταγωγῆς... Γ.δ.ν.κ.α.ι
Ναυπλίου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν προμηνίων; διὰ... βοσκήν... καλλιερξαίβοι
αχρεὶ καὶ διὰ βοσκήν... Ζεϊθεῖο
Ἐπὶ τῶν χωρῶν αὐτῶν ἠνελλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; γ.δ.ν.κ.α.ι... καὶ... ἐξηξάββοντο...
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
εἰς... χωρικοὺς... καὶ... Κοινότητα.
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; ... εὐνηθῶς... μετὰ... τέκνον... ἰωάν...
... τρεῦεται... ἰωάν... καὶ... τὸ μέρειδόν του.

δ'. 1) Πώς έλιπαινόντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκήν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (με καυσίν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυμιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθογριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος; ...

1) με ζωϊκῶν κοπρῶν
 2) με κάλυμιν τῆς καλαμιᾶς

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; 1950

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ γαί γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; αἰ. κρη. ε. ν. α. ρο. ζ. ο. κ.
 1912

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκευάζε τὸ ἄροτρον αὐτοῦ ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; ...

Μακροτέρω δι' ὄργανα μηχαναὶ
 ἢ μὲν τὸ βόλο

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. 4. 7. 10.
 2. 5. 8.
 3. 6. 9.

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) ... 1953
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ 1936

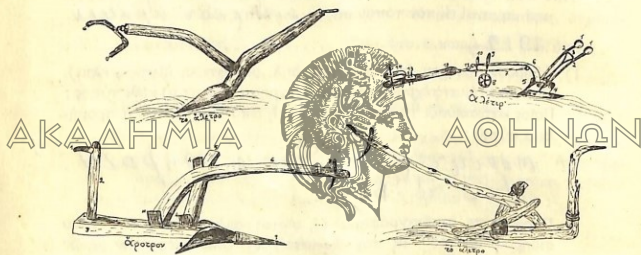
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)..... 1936.....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ 1956.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

Ὁ γεωργός

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. χεῖροξάνθη	6. νύχι	11.
2. βελόνη	7. δ. κ.	12.
3. καρὰρα (στα βελόνη)		13.
4. κεν. ζείρι		14.
5. παρὰ β. ο. κ.	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀριθμῆσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Μιᾶς μορφῆς

ὕνι

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

† ὁδὸν

Ξυλίνου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

1) ξυλίνου
2) ξύλου χειροῦ

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.)...

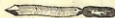
ἄρνι, βενεωάρη, ἀρίδα, ξυλοφαῖ, σκεπάρνι

πριόνι

ἀρίδα

ἄρνι ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

- 8) α) Διά τόν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ (ἄλλα ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος *βοῦς, ἄλογος, ἡμίονος, ὄνος*)
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; ... *ἄλο, βοοειδῶν, κ.τ.λ.*
- 9) Διά τὸ ζευγάρισμα μέ δύο ζῶα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; ... *Μόνον εἰς τοὺς βοῦς*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ *Ζεῦλα καὶ λούρα* ΔΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Y J*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὅποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄρτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Περί*

- 12) Ἐκείθεν γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *Ἐκείθεν*

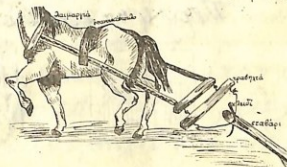
Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; ... *ὡς τὸ σχεδιάγραμμα μακρῆν*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῆ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

.....

.....

.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργανο) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργανοι παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

1) Ἄνδρας ἢ ὑπηρετῆς.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).....

1) εἰς τὰς βόδας τίθεται ὁ ζυγὸς καὶ ἀρὰς φέρεται τὸ ἄροτρον. 2) εἰς τὰς ζώωντας τίθεται τὸ χαλκίον.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

1) εἰς τὰς βόδας τίθεται ὁ σιδηρὸς ζυγὸς 2) εἰς τὰς ζώωντας τίθεται τὸ σιδηρὸν ἄροτρον

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργανο με σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

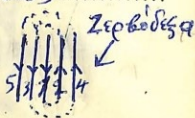
Με σχοινί... δεξιά καὶ ἐξωθεν... (συνήθεια... καὶ σχοινί...)

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακίαις) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατώτερον σχεδιάγραμμα (α);

κατ' εὐθείαν

- ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Περιφερειακῶς

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπέρεις ἢ σπορίαι, νταμίαι, σιασιίς, μεσδράδες κ.λ.π.);

κατὰ τὴν ἐσορᾶν κοιλίας τῶν βωορῶν 12 βωορῶν

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακίαν;

Με αὐλακίαν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῆται ἄροτρον;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

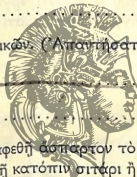
γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Διὰ βωσρὸν γίνονται 3-4
ὀργάσματα, ἄνοιξι, μαζομαίρι...
... σφρωτοβράχια, βωσρὸν

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἄσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπι σιταρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

ἐξ 2 εἰς 5

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; ... 3-4 ... ἐξ ἀνωτέρω

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

Τσουβάρι

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Μὲ τὴν σιδηρᾶν ράβδον τῆς βουκέντρας

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Πολλοὶ φερὲς γίνονται

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου και παραθέσατε ίχνογράφημα ή φωτογραφίαν)

- 1) Καρμπίς δια σούρωμα και ζεύγος
- 2) Τσίρα δια σκαμνίσματα-σούρωμα

6) Ποία πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ή ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐκτελοῦν

Καρμπίς

7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ή καλλιεροῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους

Ὀσπρία δια σπέρνεται εἰς ἔρεβηνα
 τὰ φασόλια εἰς σκαμνίσματα

8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ή καλλιεροῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Διὰ ρόβην, ἔρεβηνα, δια σανόν,
 δια κηλίωρα, δια τριφύλλι, σούρωμα

9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ή σήμερα) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

Εἰς αὐλάκια

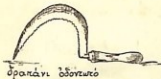
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

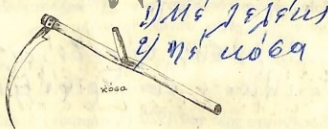
Με τὸ γερμεῖο καὶ ὀδοντωτὸ
δρεπάνι

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κάτωτέρω εἰκόνα).

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλεῖου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

Τρεῖς μὲν γερμεῖα δρεπάνη, τὰς δὲ δρεπάνια καὶ ὀδοντωτὴν

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

Ἡ χειρολαβὴ τοῦ δρεπάνου μὲ τὸ ὀδοντωτὸ
ῥω στήρα

5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά εργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.)

1) Ἐκ τοῦ ἔμπορου
2) διὰ γύφτου βιολογίας

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

Ἡ μὲν ὁ ρεβιθῶν καὶ ῥόβης, φαινή εἶναι διὰ τὴν ἐξέλιξιν

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτήρον μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ.

Εἰς ὑψὸς 10-20 ἀντῶν

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΜΑΡΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

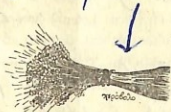
3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;

Ἡ ἴδιοι οἱ θερίζουσι τὰ δάματα

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλά ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Πολλὰ χερίδες μαζί καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εἰς αὐτὴν διεύθυνσιν ἢ ἀπὸ ἀντιθέτων ἀπὸ τῆς διεύθυνσιν τῶν θερίζουσιν

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκυαλίες. *Δένονται αγκυαλίες και ὡς ἄλλοι*
δένονται ἐν δεξιᾷ.....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοί θερίζουν : ἄνδρες και γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῖαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου και ποῖον ;.....

Ἄνδρες και γυναῖκες, θερισταί.
οἱ γυναῖκες ἔφεραν τὸ δεξιᾷ
θεριῶν ἤρχοντο ἄλλοι ἐπιπέδιλοι.

2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας και τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογία)......

Με ἡμερομίσθιον και γενομένη
ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα. τὸ ἡμερο-
μίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγη-
τοῦ.....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;.....

Ναι... ἔφερον - φέρουν φαλακάρια
δι' ἀρχαίους θεριῶν ἤρχοντες
μετὰ τὴν τὴν κατὰ τὴν ὄψιν
ἡ φέραν.....

- 4) Ἐσίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ;

Συνήθως, Ἀπριλίον ἀπὸ καὶ αὐγὸν
ἡμέραν, ἀνοξόπως μετὰ τὴν βροχίαν τοῦ εἰταρίου.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Π. Β. Ι.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουں ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου υπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

Δὲν ἀφύπνουν

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουں οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀφ' ἑσῶς μετὰ τὸν θερισμὸν.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Ημερὶς 1920..... Γίνεται κατὰ
Φεβρουάριον - Μάρτιον ἢ καὶ Μάρτιον
ἢ Ἰαννουάριον εἰς φεβρουάριον.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

Με κοινὴ τρύφωσι

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 1) Ἐπισημίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ἐκχυθίματα... Ἐπιρροαί... κατὰ τὸ
φθινόπωρον... κατὰ τὸν μαῖον, ξηραί-
νεται εἰς τὸ χωράφι καὶ φυλάσσεται
εἰς τὸν ἀχυρῶνα.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποίου ἐργαλείου (δρέπανον, κόψ-
σαν κ.ἄ.). Τὸν μαῖον μὲ ξηραί, θρεωσι, κοβίσι
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Εδύκοντο εἰς δερμάτια

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δερματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρῶνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μετεφέροντο εἰς τὸ ἀλώνι
μὲν γὰρ

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗ τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σκωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Θημωνία μὲν τὰς ἐξωχῆς μερὸς γὰρ
μὲν γὰρ εἰς ἐχθρὰ ὄρδο γυνίαι βραχίλια

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἀχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι;

Ὑπῆρχε ἀλώνι

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Ἐξω τοῦ χωρίου ἀλώνια
ἀναμαζάβεντα

- 5) Τὸ ἄλῶνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

εἰς κοινὰ κτιριακά... εἰς μαζαβιν, ἀνήκει
εἰς αἰῶνα... οἰκογενεῖας, γὰρ εἶναι βεβῶ.

- 6) Ἐκ ποῦ ἀρχεται τὸ ἄλῶνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἐκ τῆς ἀρχῆς τῶν ἰσομετρικῶν καὶ ἰσομετρικῶν ἀλῶνισμα

- 7) Εἶδη ἄλῶνιων (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδιάγραμμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Χωματάλωνο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλῶνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἄλῶνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μίγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων)

Καθαρισμὸς καὶ ἀπάλειψις διὰ μίγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλῶνιου καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλῶνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

τῆς παρασκευῆς καὶ ἀναρξέως,
τῆς ἐναρξέως γίνεσθαι περὶ τὴν 7^{ην} ἰουλίου
καθ' ἑξαμήνου ἡμέραν

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῶνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλῶνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Μετ' ἑσπέρου ἄρχεται ἡ ἀλωνιστική ἐργασία.
 τὸ βράδυ.

- 12) Ποία ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῦνται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Διχάλι (γμουλι), καρθαλαί, ζυγαρι.

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ;

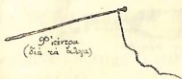
Ναί.

- 14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἄλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (*Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἄλλαχού φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτῆς). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)

Βαμιντρα (αξιαση) δια βόδιου...
 Μαυίγρον (μαφουτόκι) β. εἰωσες

15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιοϋ. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν

Αλωμφο δλωνιαϋ
Ένα αλωμφο

16) Πώς λέγονται οι άλωνισθέντες στάχυες, προτου λιχισθοϋν διά νά αποχωρισθοϋν τά άχυρα από τον καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)

Λαφρι

17) Ποιοι άλωνίζουσι : ό ίδιος ό γεωργός με ίδιακα του ζώα ή ύπήρχον (ή ύπάρχουσι ακόμη) είδικαι άλωνισται (έν Αίτωλία : βαλμάδες, δηλ. τσαπανήδες, καλούμενοι άλωνισται και άγωγιμάτες), οι όποιοι είχαν βοδία ή άλογα και άνελάμβανον τον άλωνισμόν

Αι ψευδο γεωργοι,
βιόδια και άλογα

18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον ύπήρχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμοϋ του καρπού από τους στάχυς : π.χ. τό κοπάνισμα αϋτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

Καί μικράν ποσότητα φαεινών, ρεβιθιών
το κωδωνίωμα

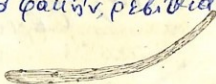
19) 'Ο κόπανος οϋτος πώς έλέγετο' εκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο ; πόσον μήκος και πάχος είχε και ποιον τό σχήμά του ;

Ευκνήλιος με ωραζάνου

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *Τὸ κοπάνισμα γίνεται εἰς τὸ ἀλώνι... ἢ εἰς τὴν αὐλήν... διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν σταχύων ἀπὸ τῶν κλωνίων, ρεβιθῶν κλπ.*

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ κρεότερα μέρει ἀπὸ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἄνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῆ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; *ἐγένετο διὰ τὴν ἀνάγκην καθαρισμοῦ τῶν σταχύων ἀπὸ τῶν κλωνίων, ρεβιθῶν κλπ.*

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιασμοὺς ἢ φωτογραφίας)

*ἢ φράσεις εἰς
 τὴν ἐπιγραφὴν ; ἔγκαιρον χερσὶ βαρῶν... ἢ ἔτι
 ἐπιπλέον εἰς κίονα ἢ ἑτέρα καὶ ἢ ἐπὶ κατασκευῆς
 ἢ ἡμετέρας ἐξοπλισμοῦ, ἢ ἡμετέρας ἐπιπλέον
 ἐξοπλισμοῦ ἢ ἡμετέρας ἐπιπλέον χερσὶ βαρῶν*

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, *καὶ ἡμετέρας*
 ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ; *δοῦν*

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ναί, ἐτραγουδοῦντο

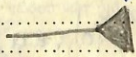
23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωμοτικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συγγενεῖς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

τὸ 1940. Πρόεδρος ἐκ. Παρ. ἐκ.

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωμισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον) δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάρι) καὶ ποῖου τοῦ σχῆμα αὐτοῦ...

*ἔξιστρο... παινί...
 καὶ τὸ φραζιέρον... ὁ βόρρα (ἠαῶσαδῶ)*

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

ἔχει φησὶν ἀφ' ἑνὸς ἑξ ἑσπερῶν
 νουνται β. ε. τὸ δύο χέρια τὸ ἀριστερῶν
 φερσατὰ ἀπὸ τοῦ λαγῶν φασίγιν εἰς
 τὸ λαμνί γινετὰ τὸ δὲ τριώσθ

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

κατὰ τὸ φερῶσθ β. ε. ἀριστερῶν
 κατὰ τὸ τριώσθ β. ε. τὸ φτυάρι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνῶν (ἀνεμίξει)· ἀνδρῶν, γυναικῶν· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἁμοιβῇ;

ἄνδρας γυναικῶν
 φων. μακρῶν... ἀπὸ τοῦ ἀριστερῶν εὐθιμῶν λιχνιστῶν

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἄλῶνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ;

κατὰ τὴν
 ἀφ' ἑνὸς χερσὶν διὰ δευτέρον
 ἀφ' ἑνὸς χερσὶν διὰ δευτέρον

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζῶων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἄλῶνισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἄλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρίσμου τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ

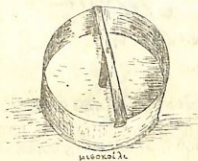
Τι γίνονται ἐπὶ τοῦ σωροῦ καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς καὶ ἐπὶ τῆς φινιάκι καὶ τοῦ φτυαρίου.
Ἐμπηγνύεται εἰς τὸ μέσον τοῦ σωροῦ.

- 8) Ἄλλο ἐπιθεῖμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλιτ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

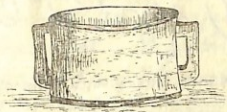
γ'.1) Ποῖα ὄφειλαί πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλιτ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις δκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Η... δεκάτη... ἔβλεπτο... με... κούρην
(ἑξῆς)... δύο... τοιαύταις... εἰς... ἑξῆς...
λι... ἑξῆς... 24... ἑξῆς...

μεσοκίλι

κούρην

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ λυσιπιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μῆτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

εἰς ἀμφοῖρα τῶν οἰκίας

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὕπαιθρον ;
... εἰς ἀχυρῶνα ἐντὸς τοῦ χωρίου

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους σπάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;

1) Μετὰ καρπιτρῶν ἐστάχους

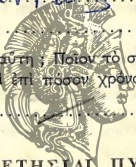
2) Μετὰ τῶ ἀλώνισμα

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ἐπιάνιμος

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται. πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὕπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κράσιμα τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὸ βράδυ τῆς Τεταρταρῆς

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος :

Βράδυ Τεταρταρῆς 8 πμ - 9 πμ
μ.μ. εἰς ἀνοικτὸ μέρος

2) Πώς λέγεται η φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Τρανή φωτιά

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος;....

Παιδιά

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; *Αν ναί, ἀπό ποίον μέρος;.....

Τὰ βελίχουν... παιδιά... κλέπτουν
ἀπὸ ἄλλες χειρουργείας

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Ευκιντρώνων... βόσκων (Ζήχρες) καινούρια
δια... φερνάρια... φερνάρια... φερνάρια... φερνάρια
Τὰ... φερνάρια... φερνάρια... φερνάρια... φερνάρια
φερνάρια... φερνάρια... φερνάρια... φερνάρια
φερνάρια... φερνάρια... φερνάρια... φερνάρια
φερνάρια... φερνάρια... φερνάρια... φερνάρια

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι επικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

Δίχ... παρατηρούνται

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερώς)

χορεύουν... ἄνδρες - γυναίκες... μάσκες...
1) ἄνδρες... ἄνδρες... ἄνδρες... ἄνδρες... ἄνδρες...
2) ἄνδρες... ἄνδρες... ἄνδρες... ἄνδρες... ἄνδρες...
3) ἄνδρες... ἄνδρες... ἄνδρες... ἄνδρες... ἄνδρες...

- 3) Τί καίονται εις τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

Μόρον λαβρὰν καίονται.

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) η).

Αὐτὸν μαίαντο, οὐτὲ καὶ καίονται.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Τὸ ἔθιμο τοῦ χωρίου μου τὸ βράδι τῆς Τυροβαχῆς διαρκεῖ μεγάλο ἄφροντα καὶ χαρὰ. Ἐπισημ. γειτονία εἰσεβῆται γύρω ἀπὸ τὴν φωτιά καὶ εἰς τὴν τῆς γειτονίας καὶ τοῦ διασάσει χαρὰς τραγουδοῦν μνηστῆρα ἀκουστικὰ τραγουδοῦσά ὡς ἄλλους ὠροισαζῶν, ἄσματα καὶ εὐχαριστικὴν καὶ ὡς ἄλλους ἀνομιῶν. Ὅλα ὄφρα βυγχαρωδῶται. Ἐπὶ αὐτὸ μνηστῆρες γυρίζουν ὄρας τὴν φωτιά τῶν χαρῶν μέχρις ἀρχῆς τὴν νύκτα καὶ ἐξελθόντων τὸ χαρὸν ἀπὸ ἀκουστικῶν καὶ τραγουδοῦν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ